

Eerherstel voor vogelfotograaf B. Muusers

Aan het slot van het onderschrift bij de foto van een *snor* op de Vogelbeschermingskalender 1965 schreef ik: „We hebben wat geaarzeld, voor we deze foto kozen, omdat de *snor* zijn nestje heel knap pleegt te verstoppertussen allerlei ruigte, zodat we moeten aannemen dat hier, terwille van een duidelijk „portret”, wat erg vrijmoedig is „getuiniert”. Ik maakte die opmerking op verzoek van de juryleden Jan P. Strijbos, G. K. C. v. Tienhoven en Prof. Dr. K. H. Voous, die zich (mèt vele andere vogelbeschermers) zorgen maken over de onstuimigheid, waarmee sommige vogelfotografen werken.

Daarom doet het mij genoegen, een inmiddels ontvangen verweer van de heer Muusers te publiceren, waarin hij o.a. schrijft: „Begin mei vond ik het nest in het Twiske. Midden mei werd er wat in het Twiske gespoten om een grote zandzuiger in het gebied te laten. Toen het water bleef stijgen werd op een zaterdag besloten, terwijl het water de bodem van het nest al had bereikt, dit nest op een plank te plaatsen en het geheel niet te camoufleren. Toen de jongen groot genoeg waren om gefotografeerd te worden, heeft deze gang van zaken de onnatuurlijke omgeving veroorzaakt.” Het is jammer, dat de heer Muusers e.e.a. niet bij de inzending van zijn foto (tegelijk met een vrij groot aantal andere, eveneens zeer fraaie) heeft vermeld. Het was een aardig onderwerp geweest voor het onderschrift en ik zou hem zeker lof hebben toegezwaard, i.p.v. enige kritiek te laten horen. Dat de verontrusting van de juryleden wel enige grond heeft, blijkt uit het slot van de brief van B. M., waar hij schrijft: „Ik ben het met U eens dat de door U genoemde misstanden bestaan, mede doordat thans teleden binnen het bereik van bijna iedereen liggen, hetgeen velen (veel te velen) tot de vogelfotografie uitnodigt. Hoewel een regeling op dit gebied mij moeilijk te verwezenlijken lijkt, zal ik ieder aanvaardbaar voorstel hieromtrent toejuichen en er van harte mijn (bescheiden) medewerking aan verlenen.”

Tot zover de heer Muusers. Ook in de „hartekreet” van Dr. W. H. Bierman, de voorzitter van de Nederlandse Ornithologische Unie, elders in dit nummer, wordt het optreden van sommige vogelfotografen gelaakt. Er is dus zeker sprake van een „probleem”. Ik heb het gevoel, dat de heer M. de oplossing voor het probleem van de vogelbeschermers vraagt. Welnu, die kan heel simpel zijn: een volledig verbod van vogelfotografie in reservaten en het verbaliseren van fotografen die elders bij nesten worden aangetroffen op grond van art. 8 van de Vogelwet „het verstoren van nesten” of het „pogen hun nesten te verstoren”. Hier schuilen wellicht voetangeltjes, omdat opzet ontbreekt, maar er kan ook een vonnis volgen als „redelijkerwijs verwacht kan worden” dat verstoring zal voortvloeien uit de poging tot fotograferen.

Dit lijkt mij echter een nare „oplossing” van „probleem”. Kunnen de fotografen, vooral de „goede” onder hen zich niet eens bezinnen op een betere? B.v. een „werkgroep”, met straffe ballotage, waar dan wel enig voordeel bij toelating tegenover zou moeten staan. Maar verder vooral ook, door demonstratie van eigen werk op dat terrein, tonen dat juist de teleden het fotograferen bij nesten overbodig maken. De teleden schept mogelijkheden, waarvan de Keartons, Tepe en Burdet niet durfden dromen. Die moesten de vogel wel bij zijn nest opwachten, hoewel b.v. Burdet leuke foto's maakte bij een drinkvijver. Muusers zelf, maar ook Hazelhoff, Kooijmans, Scholtz, Verdonk en vele anderen hebben al herhaaldelijk getoond, dat buiten de korte broedtijd in vrijwel elk landschap boeiende, leerzame en zeer fraaie foto's kunnen worden gemaakt, juist dankzij de teleden. Het gebruik van een teleden bij een nest is eigenlijk min of meer misbruik van dit voor de fotograaf kostelijke hulpmiddel. Mogen we hierover ook nog eens andere meningen horen?

Tot slot: nog eens hartelijk dank Ben Muusers, voor het redden van het nest van de *snor*!

K. Z.

Voorwaardelijk onbeschermd vogels

De Staatssecretaris van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, gelet op artikel 3 van het Vogelbesluit 1937 en op het te zelfder zaken genomen nadere besluit van 23 januari 1953 (S. 45-35); verder gelet op het bepaalde in artikel 2 van de Jachtwet 1954 (S. 523); heeft bepaald dat in het gehele Rijk niet zullen behoren tot de beschermde vogels in de zin der Vogelwet 1936:

- a. gedurende het tijdvak van 1 januari 1965 tot en met 31 december 1966: de *grote mantelmeeuw* (*Larus marinus*) en de *spreeuw* (*Sturnus vulgaris*);
- b. gedurende de tijdvakken van 1 januari 1965 tot en met 15 april 1965, van 15 juli 1965 tot en met 15 april 1966 en van 15 juli 1966 tot en met 31 december 1966: de *zilvermeeuw* (*Larus argentatus*) en de *kok- of kapmeeuw* (*Larus ridibundus*).

(Het is zeer verheugend dat niet alleen de *blauwe reiger*, maar thans ook de *aalscholver*, in 1965 en 1966 volledige bescherming zullen genieten. Van beide soorten zijn de aantallen sterk afgenomen en recente onderzoeken doen vrezan, dat ook de viseters, evenals de stootvogels, in ernstige mate worden bedreigd door de gechloroerde koolwaterstoffen. - Red.)

Bosmuizen in nestkasten

Op 26 dec. 1964 vonden wij bij avondcontrole bij Ankeveen een kogelvormig nestje in een nestkast, waaruit twee muizen sprongen. De volgende kast bevatte een dergelijk nestje van gedroogd gras en riet, doch daar sprong maar één muis uit. Van vorige controle wisten we, dat nog twee kasten zo'n nestje bevatten. Deze laatste hebben we de volgende dag gecontroleerd in gezelschap van de Hilversumse mammoloog A. de Wijs. In de ene kast vonden wij zes, in de andere drie *bosmuizen*. De kasten hingen in elzakhout. Het ging om een vrijhangende kast (vlieggat 30 mm), twee vliegenvangerkasten en een gewone mezenkast (vlieggat 28 mm).

• J. v. d. Geld & A. Metselaar, *Lange Heul 59-61, Hilversum*

Koolmezen met groene ringen

Bij nestkastcontrole op Noord- en Zuid-Ginkel bij Ede ving ik 8 mei 1964 een ♀ *koolmees* met groen ringetje, vermoedelijk vervaardigd van een soort sluitertje, waarmee de kruidenier zakjes dicht klemt. In het groen waren de letter en cijfers M-002 gekrast.

Ongeveer tezelfder tijd ving de nestkastcontroleur in het Roekelse Bos bij Ede een *koolmees* met een dergelijk ringetje, waarvan de inscriptie onleesbaar was.

Van de heer Leijs vernam ik, dat hij in het voorjaar van 1964 bij Wageningen een *vinke* had gevangen met een dergelijk ringetje.

Nu er in Het Vogeljaar (1964, blz. 384) twee soortgelijke gevallen uit Amsterdam worden gemeld, begin ik mij toch af te vragen, wat de bedoeling kan zijn? Als het om een experiment gaat, zou degenen die daarmee bezig is, er dan eens wat over willen onthullen? Of is hier sprake van een (onbegrijpelijke) grappenmakerij?

• H. Stel, *Balilaan 5, Ede/Gld.*

Vlaardingse mezen krijgen rode ringen

De Vogelwerkgroep Vlaardingen-Schiedam merkt sinds 1 januari 1965 bij de avondcontrole van nestkasten aangetroffen mezen met rode kleurringen.

• A. van Oosten, *Burg. Knappertlaan 257 B, Schiedam*

Vermoedelijk broedgeval van goudplevier

In de „Encyclopedie van Friesland” las ik — enigszins verbaasd — dat in 1937 een laatste nest van de *goudplevier* gevonden was in de omgeving van Fochteloo. Dit zou tevens het laatst bekende broedgeval in Nederland zijn geweest.

In 1962 vond ik met mijn buurman, diens zontje en mijn zontje tussen Laaghalen en Smilde in een stukje veengebied een nest. Een der ouders was vlak hierbij, terwijl zich, eerst in en daarna vlakbij het nest een zo goed als volwassen jong bevond.

Daar het mij niet bekend was dat dit mogelijk een belangrijke vondst was, heb

ik hieraan verder ook geen aandacht geschonken. Het betrof hier onmiskenbaar de *goudplevier*.

In 1965 zal ik eens extra aandacht aan dit gebied schenken in de hoop, dat zich nog eens zoiets voor doet. Helaas had ik destijds mijn fototoestel niet bij de hand. Het jong was reeds zover gekleurd dat ook daaraan te zien zou zijn geweest, dat we met een *goudplevier* hadden te maken.

• *C. M. B. Wichers, Sperwerstraat 34, Assen*

(Merkwaardig is wel dat het jong, hoewel de *goudplevier* een typische nestvlieder is, zich in het nest op hield. Overigens lijkt de mogelijkheid dat er hier of daar nog eens een paartje *goudplevieren* nestelt, niet geheel uitgesloten, al staat hier tegenover, dat ook in de aangrenzende delen van Duitsland waar de soort nog sporadisch broedt, het aantal veront-rustend vermindert. - Red.)

Afschot van stootvogels in Oostenrijk

Blijkens opgave van het Oesterreichischen Statistischen Zentralamt, Agrarstatistik te Wenen, werden er in 1963 in dat land 11.399 *haviken* en *sperwers* gedood (1962: 13.838), 911 kiekendieven (1962: 944) en 7.293 *buizerds* (1962: 7.590). Opnieuw vraagt men zich verbijsterd af, hoe de stootvogels dergelijke slachtingen tot nu toe hebben doorstaan?

• *Uit: Wild und Hund, 16/25 oktober 1964.*

Boornesten van huismussen

In het broedseizoen 1961 stelde ik vast dat *huismussen* bezig waren een nest te bouwen in klimop tegen een school te Deventer. Het nest kreeg de vorm van een fles: een nauwe hals die eindigde in een bol, dus enigszins gelijkend op de nesten die in Berlijn zijn gevonden (Het Vogeljaar, 1964, blz. 385). In het nest zijn twee broedsels groot gebracht. Daarna heb ik dit niet meer geconstateerd.

• *P. J. Roskam, Finsestraat 4, Deventer*

Groot aantal dode vogels op het strand

Op 17 oktober 1964 vonden H. Niesen, P. van Spanje en F. J. Koning een groot aantal dode vogels op het strand ten zuiden van Zandvoort. Van paal 67, 750

tot paal 75 werden in totaal 162 lijken van 16 vogelsoorten geteld:

<i>spreeuw</i>	56
<i>koperwiek</i>	44
<i>zanglijster</i>	33
<i>merel</i>	7
<i>veldleeuwerik</i>	8
<i>vink</i>	2
<i>keep</i>	2
<i>kramsvogel</i>	1
<i>houtduif</i>	1
<i>rietgors</i>	1
<i>roodborst</i>	1
<i>graspieper</i>	1
<i>grote stern</i>	1
<i>grote mantelmeeuw</i>	1
<i>zeekoet</i>	2
<i>jan van gent</i>	1

In de week van 10 tot 17 oktober was het weer zeer wisselvallig, vaak slecht. Veel hevige regen- en hagelbuien en veel wind. Mogelijk zijn deze vogels tijdens de trek overvallen door slecht weer.

De *zanglijsters* behoorden, ons inziens bijna alle tot de vorm „*philomelos*”. Bijna alle vogels werden gemeten en enkele vleugels werden meegenomen om deze te vergelijken met een zanglijstervleugel uit juni, die in het bezit is van H. Niesen. Opvallend was, dat de oostelijke vorm van de *zanglijster* veel donkerder van kleur is op de bovenkant van de vleugel. Ook de oranje-gekleurde okselveren waren veel donkerder dan die van „*ericetorum*”, soms bijna koperwiekachtig. De *koperwieken* behoorden alle duidelijk tot de continentale vorm. Van de 34 gemeten *koperwieken* varieerde de vleugellengte van 113 tot 121 mm.

• *F. J. Koning, Belkmerweg B 111, Burgervlotbrug/N.H.*